

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskek,

Kápolna-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pletts Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Kápolna-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére ve-
rendő felhívások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1898.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXVII. évfolyam, 247. szám.

Hirdetési árak:

Egy napra ----- 12.
Hétre ----- 6.
Havára ----- 3.
Egy hónapra ----- 1.
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Anonkvül az összes hirdetés-
irodáknak.

Megjelenik mindennap

szombati és ünnepnapok kivételével.

Szombat, október 29.

Horváth Boldizsár.

Nagybecskerek, október 29.

A magyar közélet egyik legkiválóbb alakja tegnap meghalt. Horváth Boldizsár örökre lehunyta szemét.

A nemzeti alkotmányos magyar kormány első igazságügyminisztere volt s az első demokrata miniszter Magyarországon. Egész életét, a köztéren való minden szereplését a puritánság, a jellemtisztaság és a valódi hazafiság zománca tette ragyogóvá. Ha maradt még nyoma ebben a századvégi korszakban a tekintélyek tiszteletének, Horváth Boldizsár azok közé a ritka kiválasztottak közé tartozott, a kik iránt ez a tisztelet mindenkor kifejezésre jutott. Telivér szabad elvű férfi volt világlátásban, a kinek elhűségét még ellenfelei is magasztalással ismerték el.

Mint államférfiut, bölcsesség és higgadt-ság vezérelték mindig; magánélete pedig nyitott könyv volt, a melyből embertársai humanizmust, tapintatot és igazi lelki műveltséget olvashattak.

Horváth Boldizsár szül. Szombathelyen (Vas m.) 1822. január 1. Tanulmányait szülővárosában, majd Sopronban, a jogi tanfolyamot a győri kir. akadémián végezte.

Miután 1843 márciusában az ügyvédi vizsgákat fényes sikerrel tette le, Szombathelyen, szülővárosában kezdett ügyvédi gyakorlatot, majd annak főjegyzője lett és buzgón vett részt közügyeiben. Már ekkor feltűnt Deák Ferencnek s megnyerte e nagy ember egész életére kiterjedő becsülését s barátságát. Világos, erőteljes s művészi szép nyelve keresett dolgozó-társává s vezércikkirójává tette a fővárosi szabadelvű lapoknak; ha kedve tartotta, alak és tartalom tekintetében kitűnő költeményeket is írt, melyeket egybegyűjtve ki nem adott ugyan, de a melyek egy része mégis a szépirodalmi lapokban s a Kisfaludy társaság felolvasó ülésein nyilvánosságra jutott. A 1848-iki pesti országgyűlésre már mint a szombathelyi választó-

kerület képviselője jelent meg s e minőségben követte az országgyűlést Debreczenbe, majd ismét, Buda bevétele után újra Pestre és Szegedre is. A szabadságharc lezajlása után haditörvényszék elé állított s fogságot is szenvedett ugyan, de már 1850. amnesztiát nyert. Visszatérvén szülővárosába, miután az osztrák jogból a vizsgálatot letette, ügyvédi irodát nyitott.

Desseffy Emil gróf 1863-ban a megalkotott magyar földhitelintézet jogtanácsosán s jogi osztálya igazgatójával hivta meg, mely fontos intézet megszilárdításának munkájában nagy buzgalmat fejtett ki; az akadémia pedig, nem annyira a professzionális író, mint a művészi szónokot, 1861 december 20. levelező, s midőn már az igazságügyminiszter volt, 1868. tiszteleti tagjává választotta. Az 1865. összehívott alkotmányos országgyűlésre a szombathelyiek újra megválasztották képviselőjüknek, 1866 december 1. a közjogi kiegyezés érdekében tartott beszéde, melylyel a parlament sorompói elé lépett, maga után vonta a legmagasabb kitüntetést, mely alkotmányos polgártérhet. Midőn a nemzeti alkotmányos kormány megalakult, a koronázott király, ismét Deák Ferenc ajánlatára, Horváthot igazságügyminiszterre nevezte ki. Lelkesedéssel fogott nagy munkáihoz, melyek az igazságügyi tárca elvállalása után reá vártak. Örömmel üdvözölte az 1848-iki alkotmányok 16. nyegében újabb szankciót adó 1867-iki kiegyezést, mert annak alapján lehetségesnek hitte a megrendült magyar állam újra felépítését s különösen annak szorosabban tárcája körébe eső része, t. i. a hazai igazságszolgáltatás, törvénykezés s bírászkodásnak a középkori lomokból kiemelt s megtszított szabadelvű, egészséges reformj. Először is körülvette magát elvirokon s bizalmát bíró szakemberekkel s megfontolt sorozatban, melyet azonban mindenkor fentartani lehetetlen volt, terjesztette elő gyökeres átalakításokat tartalmazó törvényjavaslatokat; elválasztotta a törvénykezést a közigazgatástól, s képes-

ség és szakképzettség tekintetében kellőleg minősített bírákat nevezett ki; megalapította a bírói függetlenséget az elmozdithatlanság s annak egyéb feltételei által, de egyszersmind a bírák felelősségét szabályozó törvénnyel a bírói önkényt korlátozva; a szükséges tényező hiányában akkor még életbe nem léptethető szabályozás s közvetlenség rendszerének legalább utját egyengette sokat kárhozott perrendtartásában, melyet az eredeti szöveget lényegesen felforgató országgyűlési módosítások folytán az övének mondani alig lehetett; a királyi kuriát semmitőszékre s legfőbb ítélőszékre osztotta s a királyi táblával együtt megtisztította az oda nem illő papi és mágnási (prelatusi és bárói) elemektől; megkísérelte a királyi tábla felosztását is, melyet azonban akkor a minisztertanács nem fogadott el; a régi urbéri viszonyok maradványait, a középkor e fenmaradt szemetét, eltszította; a büntető gyakorlatra vonatkozó humánus intézkedéseiben a bilincsek alkalmazását, a botbüntetést, a vérdíjat eltörölte; s mindezzel nemcsak a haza szabadelvű elemeinek, hanem a művelt külföldnek is méltányló és magasztaló elismerését érdemelte. A szorosán saját tárcája körébe tartozó törvényeken kívül természetesen élénk és döntő részt vett az 1865-67-iki törvényhozás időszakában létrejött részint alap-, részint más fontos törvények megalkotásában is, mint a közös ügyekről szóló XII., a zsidók emancipációjára vonatkozó XVII., a nemzeti egyenjogúságot tárgyazó XLIV. t.-c. stb. Mindezen reformok egészben vagy részben, teljes vagy megcsonkított, de azért mind egyenkint előhaladásnak és szabadelvű vívmánynak tekintendő keresztülvitele néhez küzdelmekkel járt, melyeket a megszokás hatalma s az ósdi, előítéletes, vagy a lassabb s óvatosabb haladás szükségét hangoztató felfogásokkal szemközt nem lehetett kikerülni.

1871 május 16. lemondott miniszteri állásáról s mint a herceg Eszterházy-féle

A „TORONTÁL” tárczaja.

Kanárim emléke.

Mire életöröm lejár,
S én sem adok többé hangot
S végnegyedemre helyezik
A ki e földön bolyongott,
Még azt is meg kellett érnem,
Hogy a kik itt vigaszt adtak,
A kiket én úgy szerettem
És szerettek, mind elhagynak.
Ő is az én kis madaram,
Ártatlanul játszó társam
A kivel úgy összeszóltam,
Hogy őt többé el sem zártam;
A helyett, hogy koporsómál
Hallotta vón búcsudalát
Nekem kellett elvesztenem
Nem csak dalát, de őt magát.
Máholnap már úgy maradok,
Mint a vén fa kopár réten,
Ki már pihenő árnyékot
Sem nyujthat, mint egykor régen.
Majd egy szép, vagy borús napon
Ismét együtt leszek veled
S akad tán oly szerető szív,
Ki végkép engem sem feled.

Lauka Gusztáv.

Vonások a magyar színészéletből.

— A „Torontál” eredeti tárczaja. —

(Emlékiratok nyomán.)

Írta: Dr. Klein Dániel.

Ma, midőn őt, fényesen berendezett temploma van a magyar drámai művészetnek a fővárosban és szükségessé válik egy hatodiknak a legközelebbi időben való létesülése; midőn az előkelőbb vidéki városoknak majdnem mindegyike rendelkezik állandó színházzal és a magyar színársulatok vendégszereplése iránt a legkisebb mezővárosokban is élénk érdeklődést tanúsít a műértő közönség; ma, midőn a színész nem „komédiás” többé és a színészeti pálya a komoly életpályák közé van felvéve, mely anyagi jövőt is biztosít a rátermettnek: tán nem lesz érdektelen hazai művészetünk multjából néhány vonást föleleveníteni s megemlékezni ama küzdelmekről, melyeken a hazai művelődés e hatalmas tényező jének végig kellett mennie, hogy az idegen befolyás és a kezdet nehézségei ellenében győzelmesen megálljon és létjogát biztosítsa.

Amott a kerpesi úton, a nemzeti színház freskókkal ékesített foyer-jában és ama kis udvaron, mely a művészeknek gyülekező helyül szolgál, látni a márvány mellszobrok egész sorát, melyeket a magyar színészet uttörőinek emlékére állított fel a nemzeti kegyelet...

Látni ott Egressy-nek tekintélyes fejét, Szentpéteri hatalmas, de jóakaratot sugárzó szob-

rát, Szombathelyi szelleműs arcát, Tóth József kevésbé kollema, de a magasstos komolyság által megnemesített vonásait.

A női szobrok közt különösen Kántorné szobra az, mely első tekintetre lekötő figyelműket. Híza a legnagyobb tragikus színésznő előtt állunk, kit Magyarország, a kortársak összhangozó ítéllete szerint, valaha birt, kinek élete már azon tragikus vonás által is, mely azon keresztül húzódik, élénk részvétet gerjeszt.

Egyideig csak annyit tudtunk, hogy Kántorné, miután az 1837-ben megnyitott nemzeti színházba meghívást nem kapott, duzzogva húzódott vissza s csak kisebb színpadokon lépett fel.

Molnár György emlékirataiban találunk egy némely adatot, mely a nagy művésznő utolsó éveire vonatkozik.

1851-ben történt. Maros-Vásárheiyt ütő föl tanyáját Pósnak derék társulata és valódi hazafias szel-lemben kezdő működését. Minden an emnet történetéből vett drámának előadása lelkes tüntetéssé lön, melyen az egész vidék cépa részt vett; a ki magában a teremben nem talált helyet, künn állt s ha benu lelkesült felkiáltások hallatszottak, úgy azok még a künnállók sorain is tovább folytatódtek.

A terembe való bejárat előtt, a hópelyhek borította tornácra, kis asztalka mellett ült egy asszony, ősz hajjal, de tüszesen világító szemekkel: a pénztárosné. A fekete kendővel, mely fejére volt kötve, minél mélyebben fődé el arcát, mintha az emberek kíváncsi pillantásait ki akarná kerülni.

javaknak legfelsőbb helyről kinevezett zárgondnoka a törvényhozásnak, a képviselőháznak ezentúl is köztiszteletet élvező tagja s egyik disze maradt. Ő volt az egyetlen minisztere a magyar alkotmányos életnek, ki megelégedvén hű szolgálatai általában elismert nimbuszával, sem belső titkos tanácsosi excellenciás címet, sem rendjeleket nem viselt, nem kért soha s megkínálva sem fogadott el, mindenkor megőrizve tiszta demokrata jellemét. Politikai hite s vezérelve mindig az volt, hogy az 1848-iki nagy alkotások vetették meg hosszú időre egy helyes magyar politika alapjait. 1878. óta minden pártkötélken kívül maradt; támogatta a kormányt, valahányszor az, bár csak félnék előlépést tett azon elvek felé, melyeknek ő szolgálatában állott, hogy növelni segítse a merészebb kezdeményezés bátorságát, de meggyőződése egész erejével szállott sikra oly kísérletek ellen, melyekben az alkotmány, a parlamentarizmus alapelveinek megtámadását látta; lelkeseget törekedett gerjeszteni, ha elvekről volt szó, ellenben a mérséklet elemeit vitte a vitába, mikor a szenvedélyek vihara tombolt. Szemeinek nagyfokú elgyengülése, roncsolt egészsége s a közélet folyamával fokozódó elégtelensége arra bírta, hogy az országgyűlés legutóbbi feloszlata után a politikai pályáról hátrahátréztan visszavonuljon, a mire már régebben gondolt. Ezt temesvári választóinak egy szép levélben adta tudtukra. A parlament július 1. ülésében tartott nagy beszéde politikai hatyudala volt. Irodalmi dolgozatai, országgyűlési s egyéb beszédei, vezércikkei s értekezései összegyűjtve ekkoráig nem jelentek meg. Minthogy azonban fogyatékos látóerejét nagyszerű emlékező tehetsége jó részben pótolta s a mit felolvasó titkártól hallott, azonnal felfogta és soha el nem felejté, a reá nézve lehetetlen irást diktálással pótolta s emlékezeit tollba mondva, érdekes emlékiratait, főleg minisztersége idejéből elkészítette. Régi rákbaja az utóbbi időben igen sokat gyötörte, míg tegnap délután kiszenvedett.

Emlékét a magyar nemzet kegyelettel fogja őrizni, mint olyan férfit, ki házáját lelkeseget szerette s nagy tehetségével híven szolgálta.

Az osztrák jobbpárt. A Neues Wiener Abendblatt írja: Dacára annak, hogy a képviselőház egy hétig nem tart üléseket, a politikai tárgyalások nem fognak szünetelni, sőt a jobboldal különböző pártjai között a tárgyalások folynak és remélni lehet, hogy a jobb pártok végre egyesülni fognak.

Kántorné volt ez, Magyarország legnagyobb tragikája, ki most naponta 40 krajcárnyi fizetést húzott . . .

Miután a kolozsvári színpadtól visszavonult, László grófnál barátságos szállást talált volna, ámde a nemes férfi a szabadságharc idején egész vagyonát elveszté s az agg színésznőnek nem ajánlhatott egyebet egy kicsi szobácskánál, melynek fejében házmesternői szolgálatot végzett.

A színészek ugyan többször szólították föl, hogy mint működő tag álljon be közéjük, de ő büszke szerénységgel válaszolá, hogy művésze által nem szerezhet ugyan többé semmit, de más szolgálatra még tán alkalmas lehetne.

Még most is volt oly büszke, mint akkorában, midőn visszautasítá azon ajánlatot, hogy a nemzeti színházba való fölvételért folyamodjék, a mire ebbe Jókainé Laborfalvi Rózát, mint tragikus színésznőt hívták meg.

De azért egyszer még nyílt alkalom, hogy Kántorné a közönség előtt föllépjen. A marosvásárhelyi színésztársulat jutalomelőadást rendezett számára.

„Pránciosát“ adták, ama romantikus melo drámát, mely az akkori bel-espritket gyönyörködteté s melynek rövid időre való újraébredését néhány évvel ezelőtt is megértük.

Kántorné adta „Viardát“, az öreg cigány-asszonyt . . . Középtermetű, szabályos alakja nagyobbazert mozzanatokban bihetetlen magasságra emelkedett s a többiek mintegy uralkodni látszó. A homályos, beszélt szem az egész, nem

Városi ügyek.

Nagybecskerek, okt. 29.

A legutóbbi közgyűlésen kemény kritika tárgyává tették a többek között a főgimnáziumi tornacsarnok építését és berendezését. E tárgyban most a városi mérnök a következő levelet intézte lapunk szerkesztőjéhez:

Nagybecskereken, 1898. október 27.

Tekintetes

Dr. Brájjer Lajos urnak

a „Torontál“ felelős szerkesztője

Helyben.

Hivatkozással a becses lapjának f. é. 243. számában „Rendet kérünk“ cím alatt megjelent közleményre a következőkről van szerencsém értesíteni:

A Rudolf-kaszárnyában a szükséges helyreállítások esetről esetre a katonai építési igazgatóság kiküldöttjének részvételével állapítottak meg. Ezen megállapítások alapján szerkesztett előirányzat szerint hajtatik végre azután a szükséges tatarozás. A jelen esetben is egy ilyen szerkesztett előirányzat szigorú betartásával végzeték a Rudolf-kaszárnya épületein a reparálásokat. Az előirányzatnak a teljesített munkálatból való összehasonlítása által erről bárki meggyőződhetik.

A gimnáziumi tornacsarnok felszerelésére a gimnáziumi torna-tanár Edelmann Ottó pártfogásával Novák J. C. helybeli üveges tett ajánlatot 3400 frttal. A városi tanács ezen ajánlatot el nem fogalta és a kérdéses felszerelések szállításával Oheroly János budapesti tanárt bírták meg, ki a vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízásából már 30 év óta szorosan fel az állami intézetek tornacsarnokait és a f. évben a honvédelmi miniszter megbízásából az ujonnan felállított seprői, pécsi és nagyváradai katonai intézetek tornatermeit felszerelte.

A felszerelés költségeit nevezett tanárral a városi tanács 2100 frtban állapította meg. Ezen körülmény egynemely „özetlen férfiak“ már-már az agyvelőjére is nehezedett.

Az építési bizottság f. é. okt. hó 25-én a felszerelést darabonként megvizsgálta és az egy évi jótállási idő fentartásával átvettnek jelentette ki. Oheroly tanárnak pedig 10% biztosíték levonásával az érdembe hozott 2048 frtnyi kereseti összeg kintalványozatni határozatott.

Tisztelettel

Weisz Gyula.

Ugyancsak e tárgyban már megelőzőleg vettük Edelmann Ottó főgym. tanárnak, mint szakértőnek következő kijelentéseit:

A városi levéltárban 5934/98 m. 28 sz. a. fekvő ajánlat szerint a csarnoknak teljes berendezése, még pedig prima minőségű padlócsiszoló, játékszerekkel, berendezéssel, butorokkal stb. 2000 frton volt beszeres-

hető 5 évi jótállással. Ugyanezt az ajánlatot felküldötték az árak kihagyásával egy budapesti cégnek, ki azt 3528 frt 40 krért volt hajlandó szállítani 1 évi jótállás mellett. Ennek ajánlata 11471 sz. a. fekszik a levéltárban. Tagadhatatlan tény tehát, hogy az egyik szakember 2000 frtos ajánlatát a másik szakember 1528 frt 40 krrel drágábban volt hajlandó szállítani.

Ugyanezt az ajánlatot teljes egészében 11830 sz. a. nyilvános verseny tárgyává tették. A beérkezett pályázatok felett hivatalos szak-jelentést kívántak be tőlem, melyet július 18-án nyújtottam be. (Számát nem tudom, a dátum nyomán megtalálható a levéltárban). Elbírálandó volt 6 ajánlat 13754. és 13957. sz. a. — A végösszegek a szerek minősége szerint 2598 frt 66 kr., 2779 frt 47 kr., 3114 frt 70 kr., 3290 frt, s 3400 frt. A legelső ajánlat 2131 frt 96 krrel tekintetbe nem vétetett, mert a tornaszerek nem padlócsiszolóval, de olyan talpattal bírtak, mint a most kapott szerek. A legutolsó ajánlat 2598 frt 66 krrel, mint utólagos pótajánlat tekintetbe nem vétetett. A többi 4 ajánlat mind elfogadhatónak és a szerek minőségéhez képest megfelelő értékűnek ítéltetett. Tagadhatatlan tény tehát, hogy ama legelső elutasított 2131 frt 96 kr. ajánlat alapján az összes berendezést lehetett volna nem padlócsiszolóval, hanem a fenti áron beszeresni, holott most csak a tornaszereket nem padlócsiszolóval szerkesztet (s ezeket sem mind, mert sok nincs az utóbbiban, a mi a fentiben van) 2100 frtért szerezték be.

Hogy miért nem reflektáltak a verseny-pályázókra is csupán a tornaszerekre a többi berendezés mellőzésével, arra a választás adós kell hogy maradjak, mert magam sem tudom s az árak egybevetéséből sem találom. A tornaszerek árai ugyanis a fenti számok alatt kösölt pályázatokban:

a) 1438 frt 16 kr. padlócsiszoló prima minőségű szerekben;

b) 1945 frt 70 kr. padlócsiszoló szerkesztetben;

c) 2170 frt padlócsiszoló szerkesztetben prima minőségűben;

d) 2280 frt padlócsiszoló szerkesztetben, minden vasból, elpusztíthatatlan szerk.;

e) körülbelül 1700 frt;

f) a két elvetett pályázat, az első

g) nem padlócsiszoló szerkesztetben

körülbelül 1500 frt, a második körülbelül 1900 frt.

Ex utóbbi 3-nak csak teljes felszerelési végösszegét tudom, a részletes összegek felett nem rendelkezem; a levéltárban megtalálhatók.

Tagadhatatlan tény tehát, hogy a fentiek is feltétlenül olcsóbbak padlócsiszolóval (tehát drágább) szerekkel, mint a megrendelt 2100 frtnyi nem padlócsiszolóval szerek.

Az átvételnél láttam itt ott egy egy tételt pld. a vas korlát 130 frt, Plaskovics árjegy-

épen szép aronak életet és fényt kölcsönzött, a magas erősen kidomborodott homlokán a lángelme igazi istenszékrajza tündökölt. A hang erős csengésű és szeszetez vala. Viarda szerepét oly tőkélylyel játszotta, a külső megjelenés a tartással és nyelvvel oly összehangzólag folyt egybe, egyes mozzanatok oly elragadtatók voltak, az egész pediglen oly talpraesett, élethű, hogy a színészek és a közönség lelkesült tapással fogadták az agg művésznőt.

Ő maga a színpadra való rövid visszatérése által teljesen megifjodott, mintha újra nyerte volna hajdani rugalmasságát.

Ez vala utolsó föllépése és a koszorúk melyeket itt aratott, egész élete végéig képezék szegényes szobájának legbecesebb díszét.

Természetes, hogy ilyen szomorú jelenetek mellett, e kóbor csapatok élete komikus vonásokkal is volt tarkítva . . . Többek között volt egy Bács nevű igazgató, kinek társulata négy öt tagból állott, — többnyire kiérdemesült borbélyok, s a ki már vénecke feleségének, kit enyelegve „fiacskám“ nak szólított, a leghosszabb szerepeket osztogató, — tekintet nélkül a korra, nemre, stb.-re. Különbösen a derék atyafi nem olvasott egy darabot sem előre és gyakran megessett, hogy csak a próbán vevé észre, vajjon drága élete párjának férfi-, asszony-, avagy gyermek szerep jutott. Emellett teljesen köztársasági uralmat gyakorolt és egyes fontosabb igazgatósági kérdések elhatározásánál a tagok szavazata döntött. A társaság költségein tartott lovat, a

melyre a bevételnek ép akkora része jutott, mint minden más rendes tagra.

Ő maga feleségétől kis kocsin utazott, míg a többi művészek gyalogszerrrel sompolyogtak utánok.

Az igazgató minden tragikus szerepet játszott, melyben a nagy Lendvay kintit, kit ő versenytársának tekintett és minden népszínműben lépett fel, melyben Fűredi tündökölt . . .

Egyszer történt, hogy kis községbe jöttek, hol csak a nagy uradalom gazdasági épületei nyújtottak kilátást néhány jó falatra.

A színpadot az ököristálló szomszédságában állították fel és első estére „Hamlet“ előadását tűzték ki. A közel eső falvakba színlapokat küldtek szét és este végbement az előadás „szép számú“ közönség jelenlétében.

Erthető dolog, hogy a társaság csak néhány főből állván, a szerepek egész sorát törölték. Ilykép Hamlet atyjának szelleme is elmaradt s körülbelül csak meg lőn említve. Midőn aztán a királynővel való jelenetben Hamlet felkiáltá: „Hah, ez apám szelleme!“ egy kíváncsiavá lett ökör hosszú szarvait, majd azután fejét dugta a papírból készült színlapon keresztül, mire a közönség egyhangulag kiáltá: „Valóban hasonlít Hamlet urhoz!“

Azon időben Csernovics Péter, aradi földes ur tartozott a magyar színészet legnagyobb Maccenásaihoz. Az osztrák hivatalnokok éveken át ki tudták vinni, hogy magyar társulat ott ne játszhasse, úgy hogy Arad városa a magyar

Városi színház.

Nagybecskerek, szombat, 1898. október 29-én:

Az eleven ördög.

Operette 3 felvonásban. Zenejét szerző: Konti J.
Szövegét: Deréki A.

Személyek:

Bombise herceg	Hevesi Gábor
A hercegné	Bátosiné
Tiboul de Huggeon báró	Szalóki Dezső
Hermine, nővére	Galyasi Paula
Letouner vicomte	Pálffy Nina
Pompinus, nevelője	Német János
Grevin, asabó	Környei Béla

Kesdete pont 1/8 órákor, vége 1/411 órákor.

Holnap, vasárnap: két előadás.

Délután szóelőadás, fél helyárakkal.

A peleskei nótárius.

Látványos bohózat.

Este 7 és fél órákor rendez helyárakkal:

Arany lakodalom.

Történelmi színmű.

1896. ki. szám. 1898.

936-1.1

Hirdetmény.

Torontálvármegye tekintetes törvényhatósági bizottságának f. é. október hó 13-án és folytatva több napjain tartott közgyűlésen 1316. kgy. 56567/98. sz. a. hozott határozatához képest ezennel közhírré tétetik, hogy a f. 1898. év végével jogosultságukat veszítő, illetve kilépő, valamint elhalt megyebizottsági tagok helyeikbe új megyebizottsági tagoknak választása rendeltetett el.

Nagybecskerek városa a megyei bizott.

sági tagok választása tekintetében két választó kerületre van osztva, az

I. választó kerülethez tartoznak, illetve ezen kerületben gyakorolják választási jogaikat:

- a) az egész német város negyed,
- b) a Gradulicza és Csontika,
- c) az Amerikai város negyed választó polgárai; a II-ik választó kerülethez tartoznak, illetve ezen kerületben gyakorolják választási jogaikat:
- a) a belváros,
- b) az Oppova, Budzsák város negyedei és
- c) Muzslya választó polgárai.

Az I-ső választó kerület választ a kilépő dr. Grandjean József és Reitter Oszkár megyei bizottsági tagok helyébe összesen 2 megyei bizottsági tagot;

a II-ik választó kerület pedig választ az elhunyt Kovách Agoston és a kilépő dr. Klein Mór és dr. Perisics Zoltán megyei bizottsági tagok helyébe összesen 3 megyei bizottsági tagot.

Választási helyiségeikül és pedig: Az I-ső választási kerületre nézve a melencei-uton fekvő Elimer féle vendéglő nagyterme;

a II-ik kerületre nézve a város ház nagyterme jelöltetnek ki.

Választási határidőül f. évi november hó 3-ik napja tűzött ki és választási elnökül az I-ső választó kerületben dr. Kiss János; a II-ik választó kerületben Vécsey István urak választattak meg.

A választásra csak azon polgárok jogosítvák, kik az 1898. évre érvénynyel bíró, az országgyűlési képviselő választásra jogosított polgároknak bettírendes állandó névjegyzékében mint választók felvéve vannak.

A választás a fentemlített napon, vagyis f. év november hó 3-án reggeli 9 órákor veszi kezdetét és tart délutáni 4 óráig.

Nagy-Becskeken, 1898. évi október hó 25-én.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

Gallérok, a legújabb fazon szerint a legolcsóbbtól a legfinomabbig a legnagyobb választókban Kovách Gedeonnál Nagy-Becskeken. 816/e-x-3

Különlegességek: Jerikó, édes Emaus, Jeruzsálem, Hebron; herb à la Bordeaux.

Főraktár

az osztrák-magyar monarchia részére:

Dudic Oszkár és társa

külföldi bornagykereskedő Bécs, XIX.

Palesztina-borok

a Sarona-Jaffai egyesített szőlőkből; a szentföld gyöngyei, a vegytani laboratórium elemzése szerint

„valódi borok, kitünő minőségben“.

Raktár:

933-4.1

Rósa Ignác fűszer- és vegyes-kereskedése **Nagy-Becskeken.**

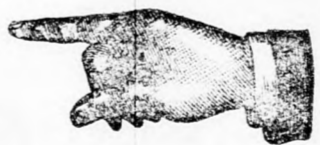
Palesztina gyógyborok: Ezen, Palesztina meleg éghajlata alatt termelt borok tökéletes tisztaságuk, gazdag tartalmuk és zamatok által tűnnek ki, miért is betegek, lábadozók és gyermekeknél az orvosi gyakorlatban sokszorosan fölhasználtatnak.

Csemege- és asztali borokul különösen ajánlhatók.

Alólírt főelárusító által több nagy nyermény között
f. év márczius hó 22-én

60,000 kor.

f. év április hó 6-án a

600,000 kor.

jutalomdíj fizettetett ki.

LEGNAGYOBB NYEREMÉNY A LEGSZERENCSEBB ESETBEN

EGY MILLIÓ KORONA.

egy egész
6.- frt

Első osztályu eredeti sorsjegyek árai:

egy fél
3.- frt

egy negyed
1.50 frt

egy nyolczad
75 kr.

A sorsjegyeket utánvétellel küldöm, de az összeg postautalványon vagy ajánlott levélben is be-
küldhető. A hivatalos tervezetet minden megrendeléshez ingyen mellékltem. A huzási jegyzéket minden
további felszólítás nélkül a huzás megtörténte után azonnal beküldöm.

Szíveskedjek b. megrendelését mielőbb hozzám, mint a sorsjegyek eladásával megbízott főelárusítóhoz juttatni

Bihari Ede

BUDAPEST,
Granátos-utca 14.

HUZÁS
1898. november 17. és 18.

100,000
50,000
nyermény

937-3.1

Legnagyobb nyeremény
legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény
JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Korona	
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
5 " "	30000
1 " "	25000
7 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200

15650 á 170, 130, 100, 80, 40

50.000 nyer. és jut. összegben **13.160.000**

melyek hat húzásban sorsoltatnak ki.

A harmadik nagy magy. kir. osztályosorsjáték nem-
sokára ismét kezdődik és

100.000 sorsjegyre **50.000** nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az
összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretesek, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160.000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I-ső oszt. eredeti sorsjegyet 6.— frt

" fél " " " " 3.— "

" negyed " " " " 1.50 "

" nyolcad " " " " .75 "

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges beklüldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb, legkésőbb azonban

1. é. november hó 5-ig

hozzánk beküldeni.

Török A. és T^{SA}

a m. kir. szab. osztályosorsjáték

860-12.8

főelárusítói

Budapest, V., Váci-körút 4/a.

Rendelőlevél levágandó **Török A. és Társa** uraknak Budapest.

Kérek részemre I. osztályu magy. kir. szab. osztályosorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget frt } utánvételezni kérem } postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző töröndő.

Pontos osim.

Alapítottatott
1856.

Grünbaum Vilmos

Alapítottatott
1856.

Férfi-öltönyök	9.—	frttól kezdve
Fü-öltönyök	4.50	" "
Férfi-mentsikoff	12.—	" "
Fü-mentsikoff	5.—	" "
Gyermek-kosztüm	2.—	" "
Felöltök	10.—	" "
Loden-Hawelok	7.—	" "

Mérték szerinti megrendelések valódi angol és francia gyapjuszövetekből kitűnő szabásban mérsékelt árak mellett eszközöltetnek.

Remek saison-ujdonságok!

U. m.: őszi koczkas kendőgallérok, double- és brullgallérok. Finom női Jaquetek elegáns kivitelben.

Szörme-sapkák, karmantyuk, colliers.

Téli gallérok sealskin, nerz, susliki s többféle szörmeből.

852-x.9

Alapítottatott 1856.

Nagy-Becskerek.

Alapítottatott 1856.

Pályázati hirdetmény.

A párdányi járásba kebeleztett Fény községben a szülésznői állás választás útján betöltendő lévén, a pályázni szándékozók felhivatnak, hogy képesítő okmánnyal felszerelt kérvényeiket alólirt hivatalhoz folyó évi november hó 22-éig benyújtsák, mert a később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

A választás Fény községházánál folyó évi november hó 23-án délelőtt 9 órakor fog megtartatni.

Ezen állással 100 frt évi fizetés s minden szülési esetért 1 frt díjazás van egybekötve. A községbeli szegények ingyenes segélyben részesítendők.

Párdányban, 1898. évi október hó 17.

A párdányi járás
főszolgabírói hivatala.

A „Sándortelep“ Ujvidéken

az az ideai termelésből még rendelkezésre levő készletből, 1898. novemberi és 1899. tavaszi szállításra a következőket hozza eladásra:

1 millió fásajtványt,
300 000 darab zöldajtványt,

fajtszta Riparia Portalis, Rupestris és Salonis lányan a legkiválóbb bor- és csemege-fajokban és pedig olyan nagy fajválasztékban, mint a miót egy más telep sem nyújthat; továbbá több mint

150.000 anyatóké-ből

416 anyatelepétől, fajtszta Riparia Portalis, Rupestris, Salonis és különféle kitűnő Hybride fajokban

3 millió sima vesszöt,

1 1/2 millió gyökeres vesszöt,

egy ojtási, mint iskoláztatási célokra, jutányos árak mellett.

Immunis homoki szőlők telepítésére vagy székéneggel való eljárásra egy igen szép, sokféle hazai és a legértékesebb külföldi fajokból álló gyűjtemény **európai gyökeres vesszöt** jutányos árak mellett szintén eladásra bocsát.

Az 1898/99-iki időnyre kibocsátott árjegyzéket, mely az eladásra kerülő fajok minőségét, sajátosságait és művelési módját tartalmazza, kívánatra mindenkinek megküld, valamint mindennemű tárgyi felvilágosítással készséggel szolgál a teleptulajdonos

Adamovich Sándor,

bornagykereskedő, Ujvidék (Bács-Bodrogmegye).

924-6.2

NB. Fajtszta telepem meglátogatására a tisztelt vevőket annál inkább is meghívom, mivel telepemnek az ideai remek szép állapota egy valódi látványosság.

Egy jó karban levő, használt, tűzmentes

pénzszekrény

(Wertheimcassa)

0 vagy 1 es számú

megvételre kerestetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

915-x.3

Üzlethelyiség-változtatás.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy

óra-üzletem és óra-javító műhelyemet,

mely hosszú éveken át a „Korona“-szálló mellett, Vukov-féle házban bérelt helyiségben volt, a Filkovich-házba, ugyanazon helyiségbe, hol atyámnak, Baaden János urnak 42 éven át volt órá-üzlete, helyeztem át.

Mint eddig, egy ezután is igyekezni fogok jó és olcsó munka, jó és olcsó órák eladása által tisztelt vevőimet mindenkor kielégíteni.

Midőn kérem, hogy az eddigi, atyám és én irántam bizalmát és jóindulatát tartsa meg ezután is, vagyok

kiváló tisztelettel

Baaden Hugó,

órá.

886-3.3

Hirdetések felvétetnek a „Torontál“ kiadóhivatalában.